

બોચાસણવાસી શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ સ્વામિનારાયણ સંસ્થા
સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા (સત્સંગ પરિચય : પ્રશ્નપત્ર - ૨ - પૂર્વ કસોટી - ૧૯ જૂન, ૨૦૧૬)

પરીક્ષાર્થીઓને અગત્યની સૂચના

૧. પરીક્ષાર્થી સત્સંગ પ્રારંભ થી સત્સંગ પ્રાજ્ઞ-૩ સુધીની ક્રમશઃ દરેક પરીક્ષા પાસ કર્યા પછી જ આગળની પરીક્ષા આપી શકશે.
૨. સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષાના મુખ્ય દિવસે પરીક્ષાર્થીના નામવાળું મુખ્ય પૃષ્ઠ પરીક્ષા કાર્યાલય દ્વારા પ્રિન્ટ કરીને મોકલવામાં આવે છે. તે મુજબ જ પરીક્ષાર્થીએ પરીક્ષાની શ્રેણી (દા.ત. પ્રારંભ, પ્રવેશ, પરિચય વગેરે) તથા માધ્યમ (ગુજરાતી, હિન્દી, English)માં પરીક્ષા આપવાની રહેશે. તેમાં કોઈપણ જાતનો ફેરફાર કરીને આપેલી પરીક્ષા માન્ય ગણાશે નહિ.
૩. પરીક્ષાર્થીએ પૂર્વકસોટીના પ્રશ્નપત્રની શ્રેણી (પ્રારંભ, પરિચય, પ્રાજ્ઞ-૧ ફક્ત પહેલું....) તથા પરીક્ષાના માધ્યમ (ગુજરાતી, હિન્દી, English) મુજબ જ મુખ્ય પરીક્ષા આપવાની રહેશે. પૂર્વકસોટીની માહિતી મુજબ પરીક્ષા કેન્દ્રના મુખ્ય પરીક્ષા કાર્યકરને અંતિમ યાદી (Final List) મોકલવામાં આવે છે તે મુજબ જ મુખ્ય પરીક્ષા દિવસે પરીક્ષા આપવાની રહેશે. અંતિમ યાદી(Final List)ની વિગતથી જુદી પડતી વિગતવાળી આપેલી પરીક્ષા રદ (કેન્સલ) ગણાશે અને તેવી જવાબવહી તપાસવામાં આવશે નહીં.
૪. મુખ્ય પરીક્ષા દિને વર્ગખંડમાં હાજર રહેલા પ્રત્યેક પરીક્ષાર્થીએ પોતાના નામવાળી જવાબવહી લઈ તથા તેમાં માંગેલી અન્ય વિગત (જન્મ તારીખ, અભ્યાસ) ભરીને મુખ્ય પૃષ્ઠ ઉપર વર્ગ સુપરવાઈઝરની સહી પરીક્ષાર્થીએ ભૂલ્યા વગર કરાવી લેવી. વર્ગ સુપરવાઈઝરની સહી વગરની જવાબવહી રદ (કેન્સલ) ગણાશે અને તે તપાસવામાં આવશે નહીં.
૫. પરીક્ષાર્થી ફક્ત વાદળી કે કાળી શાહીવાળી પેનથી જ ઉત્તરો લખે. પેન્સિલથી, લાલ, લીલી કે અન્ય શાહીથી અથવા એકથી વધારે શાહીથી લખેલા ઉત્તરો માન્ય ગણાશે નહિ.
૬. પ્રશ્નોના જવાબ સૂચના મુજબ આપવા. છેકછાકવાળા જવાબો માન્ય ગણાશે નહીં. અસ્પષ્ટ અને ઉકેલી ન શકાય તેવા જવાબો માન્ય ગણાશે નહિ. એકથી વધારે પ્રકારના જુદા જુદા અક્ષરોવાળી જવાબવહી રદ (કેન્સલ) ગણાશે અને તે તપાસવામાં આવશે નહીં.
૭. પરીક્ષાખંડની બહાર કે અન્ય તમામ પરીક્ષાર્થીઓથી અલગ કે પરીક્ષાના નિયમોનું ઉલ્લંઘન કરીને આપેલી પરીક્ષા માન્ય ગણાશે નહિ.
૮. સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા કાર્યાલય, અમદાવાદની પૂર્વ મંજૂરી લીધા સિવાય, મૂળ પરીક્ષાર્થીના બદલે ‘લહિયા’, ‘સબસ્ટીટ્યુટ રાઈટર’ કે ‘અન્ય વ્યક્તિ’ દ્વારા લખાઈને આવેલ પરીક્ષાની જવાબવહી રદ ગણવામાં આવશે.
૯. સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા કાર્યાલય, અમદાવાદને અગાઉથી જણાવ્યા વગર રજીસ્ટર્ડ થયેલ પરીક્ષા કેન્દ્રના બદલે અન્ય પરીક્ષા કેન્દ્રમાંથી આપેલી પરીક્ષા રદ (કેન્સલ) ગણાશે અને તેવી જવાબવહી તપાસવામાં આવશે નહીં.
૧૦. સત્સંગ પ્રવેશ, પરિચય, પ્રવીણ તથા સત્સંગ પ્રાજ્ઞ ખંડના બંને પ્રશ્નપત્રમાં રજીસ્ટર્ડ થયેલા પરીક્ષાર્થીઓએ બંને પ્રશ્નપત્રની પરીક્ષા આપવી ફરજિયાત છે. કોઈપણ એક જ પ્રશ્નપત્રની આપેલી પરીક્ષાની જવાબવહી તપાસવામાં આવશે નહિ.
૧૧. મુખ્ય પરીક્ષામાં જવાબવહીમાં વધારાના પાના કે પુરવણી જોડીને તેમાં લખેલા ઉત્તર તપાસવામાં આવશે નહિ.
૧૨. પરીક્ષાખંડમાં પરીક્ષા દરમ્યાન કોઈ પણ પરીક્ષાર્થીએ પરીક્ષા સંબંધી કોઈપણ પ્રકારનું સાહિત્ય, મોબાઈલ ફોન તથા ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનો જેવાં કે ટેબ્લેટ, લેપટોપ વગેરેનો ઉપયોગ કરવો નહિ તથા પોતાની પાસે રાખવા પણ નહિ.
૧૩. પ્રાજ્ઞ પરીક્ષાનું ફોર્મ ભરતાં પહેલાં નીચેના મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં રાખવા.
 - પરીક્ષાર્થી એક જ વર્ષે બંને પ્રશ્નપત્ર આપી શકે છે અથવા પહેલાં વર્ષે પહેલું પ્રશ્નપત્ર અને બીજા વર્ષે બીજું પ્રશ્નપત્ર આપી શકે છે. પહેલાં પ્રશ્નપત્રમાં ઉત્તિર્ણ (પાસ) થયા બાદ જ બીજું પ્રશ્નપત્ર આપી શકાય છે. પ્રાજ્ઞ પરીક્ષામાં ફક્ત પહેલું પ્રશ્નપત્ર અથવા ફક્ત બીજું પ્રશ્નપત્ર આપનારે પાસ થવા માટે તે પેપરમાં જપ્ત ગુણ મેળવવા ફરજિયાત છે.
 - જે પરીક્ષાર્થીએ પ્રાજ્ઞના બંને પ્રશ્નપત્રમાં રજીસ્ટ્રેશન કરાવેલ હોય અને તે પરીક્ષાર્થી કોઈપણ એક પ્રશ્નપત્ર જ આપે અને બીજા પ્રશ્નપત્રમાં ગેરહાજર રહે તો એક જ પ્રશ્નપત્રની આપેલી જવાબવહી તપાસવામાં આવશે નહિ. જે પરીક્ષાર્થીએ પ્રાજ્ઞના બંને પ્રશ્નપત્ર આપ્યાં હોય તેણે પાસ થવા ૮૦ ગુણ મેળવવા પડશે.
 - પ્રાજ્ઞ પરીક્ષા આપતા પરીક્ષાર્થીઓ ખાસ ધ્યાન રાખે કે જે પરીક્ષાર્થીઓ અલગ અલગ વર્ષે પ્રશ્નપત્ર પહેલું અને બીજું આપે છે તેઓએ પ્રથમ પ્રશ્નપત્ર જપ્ત કે તેથી વધુ ગુણે પાસ કર્યા પછી બીજું પ્રશ્નપત્ર વધુમાં વધુ એક જ વર્ષના વિરામ બાદ આપવાનું રહેશે. એકથી વધુ વર્ષની ગેરહાજરી બાદ આપેલું બીજું પ્રશ્નપત્ર માન્ય ગણાશે નહિ. તે પરીક્ષાર્થીએ ફરીથી પ્રાજ્ઞનું પ્રશ્નપત્ર એક અથવા બંને પેપર આપવાના રહેશે.
 - પ્રાજ્ઞ પરીક્ષાના પારિતોષિક વિજેતાની યાદીમાં આવતા પરીક્ષાર્થીઓ પૈકી જેમણે પ્રાજ્ઞના બંને પ્રશ્નપત્ર સાથે એક જ વર્ષે આપ્યા હોય તેમને ૧૦ ટકા ગુણ પ્રશસ્તિરૂપે મળશે અને તેવી રીતે પરીક્ષાર્થી ઈનામ માટે યોગ્ય ગણાશે.
 - નોંધ :- જે પરીક્ષાર્થીઓએ ભારતની પ્રવીણ પરીક્ષા પાસ કરી છે તેવા જ પરીક્ષાર્થીઓ પ્રાજ્ઞ-૧ પરીક્ષા આપી શકશે.
૧૪. અયોગ્ય રજીસ્ટ્રેશન !!! પરિણામ મળશે નહિ !!!

નોંધ : પ્રશ્ન પછી આપેલા અંકો તે પ્રશ્નના જવાબના પાના નંબર દર્શાવે છે.

(કુલ ગુણ : ૭૫)

વિભાગ - ૧ : કિશોર સત્સંગ પરિચય - અગિયારમી આવૃત્તિ, મે - ૨૦૧૫

- પ્ર.૧ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. [૮]
૧. “અમે સ્વામિનારાયણના આશ્રિત છીએ ને સ્ત્રી-ધનના ત્યાગી છીએ.” (૩૫)
 ૨. “જો સીધું ખૂટશે ને લાજ જશે, તો લક્ષ્મીની જશે.” (૪૩)
 ૩. “દાદાખાચરનો ગુરુ હાથ આવ્યો, તે બરછીએ મારો.” (૧૬)
- પ્ર.૨ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) [૬]
૧. રાજબાઈની ચિતામાં અગ્નિ પ્રકટ્યો નહીં. (૫૪-૫૫)
 ૨. દાદાખાચરે પોતાનો દરબાર મહારાજને સમર્પણ કર્યો. (૨૫)
 ૩. એકાંતિક સંતનો સંગ મન કર્મ વચને કરવો જોઈએ. (૪૦)
- પ્ર.૩ ‘સ્વરૂપાનંદ સ્વામી’ (૮૪-૮૬)- પ્રસંગ ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો. (વર્ણનાત્મક) [૫]
- પ્ર.૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. [૫]
૧. લીલાચિંતામણિનાં પદોની રચના કોણે કરી હતી ? (૫૭)
 ૨. પૂતલીબાઈ કેમ નરકમાં ગઈ ? (૮૩)
 ૩. ગોપીનાથજીની મૂર્તિ રોજ કોને હાર આપતી ? (૧૨)
 ૪. પરમચૈતન્યાનંદ સ્વામી સાથેના સંતોને પાછા આવેલા જાણી શ્રીજીમહારાજે શું કહ્યું ? (૭૪)
 ૫. ગોંડળ અક્ષર મંદિરના સૌ પ્રથમ મહંત કોણ બન્યા ? (૨૮)
- પ્ર.૫ ‘આપણે તપાસ કરવો.....’ (૮૦-૮૧) - ‘સ્વામીની વાત’ પૂરી કરી તેનું નિરૂપણ લખો. [૫]
- પ્ર.૬ નીચે આપેલાં કીર્તન / અષ્ટક / શ્લોક વગેરે માંગ્યા મુજબ પૂર્ણ કરો. [૮]
૧. વાદી હરાવ્યા સર્વોપરી મહારાજ (૬)
 ૨. ગાયત્રીથી લક્ષ સદ્બુદ્ધિ જાગે. (૧૩)
 ૩. કરુણામય ભજે સદા ॥ (૩૨)
 ૪. આહારનિદ્રા પશુભિઃ સમાનાઃ ॥ (૮૮) - શ્લોકનું ગુજરાતી ભાષાંતર લખો.

વિભાગ - ૨ : પ્રાગજી ભક્ત - અગિયારમી આવૃત્તિ, એપ્રિલ - ૨૦૧૧

- પ્ર.૭ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. [૮]
૧. “આ તો પાતાળે પાયા નાંખ્યા છે.” (૨૨-૨૩)
 ૨. “જ્ઞાનીને અનંત લોચન હોય.” (૩૪)
 ૩. “એક ડબકોય બીજા સારુ રહેવા દીધો નહિ.” (૫૧,૫૩)
- પ્ર.૮ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) [૬]
૧. મુમુક્ષુએ કાકનિદ્રા રાખવી જોઈએ. (૪૩)
 ૨. પ્રાગજી ભક્ત દ્વારા ગુણાતીતાનંદ સ્વામી સત્સંગમાં પ્રગટ છે. (૩૧)
 ૩. પ્રાગજી ભક્તના અંતરમાં શાંતિનો શેરડો પડ્યો. (૬)
- પ્ર.૯ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રસંગ ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો. (વર્ણનાત્મક) [૫]
૧. ‘મને સ્વામિનારાયણ વળગ્યા છે.’ (૩૫-૩૭)
 ૨. ગુરુવચને ચૂરેચૂરા (૮, ૧૧-૧૩)
- પ્ર.૧૦ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. [૫]
૧. શ્રીજીમહારાજે કમા શેઠને દર્શન દઈ શું કહ્યું ? (૨૪)
 ૨. અમદાવાદમાં પ્રાગજી ભક્ત સ્વામીનાં દર્શન કરી શું કહેતા ? (૩૦)
 ૩. પ્રાગજી ભક્તે સંતોને કેવી રીતે રસોઈ આપી હતી ? (૩)
 ૪. પીઠવડીની સભામાં પ્રાગજી ભક્તે શું કર્યું ? (૩)
 ૫. મોટા મોટા સદ્ગુરુઓ શાથી પશ્ચાત્તાપ કરવા લાગ્યા ? (૨૮)

(પાછળ જુઓ)

સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા કાર્યાલય - અમદાવાદ દ્વારા કરવામાં આવેલ પૂર્વ કસોટીના
આ આયોજનમાં મેં જાતે વર્ગમાં (બેઠકખંડમાં) હાજરી આપીને “સત્સંગ પરિચય : પ્રશ્નપત્ર-૨”
પરીક્ષા આપી છે અને નીચેની વિગતો મેં સાચી ભરેલી છે તે આપ જાણશો.

તારીખ મહિનો વર્ષ
પરીક્ષાર્થીની જન્મ તારીખ :-

પરીક્ષા આપી તે તારીખ અને સમય :-

પરીક્ષાર્થીની સહી :-

નોંધ :- ફક્ત વર્ગમાં હાજર રહેલા પરીક્ષાર્થીઓએ જ ભૂલ્યા વગર આ હાજરીસ્લીપ કાપીને, તેમાં માગ્યા મુજબની વિગતો ભરીને, તેમના કેન્દ્ર વ્યવસ્થાપકને પરત આપવાની છે. ફક્ત હાજર પરીક્ષાર્થીઓની જ સ્લીપો ભેગી કરીને, પૂર્વ કસોટીના અહેવાલમાં ભરીને, સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા કાર્યાલય - અમદાવાદ ખાતે પરત જમા કરાવવાની છે. (અધૂરી વિગત ભરેલી હાજરીસ્લીપ માન્ય નહીં ગણાય)

પ્ર.૧૧ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો.

[૬]

નોંધ : એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. અંતિમ લીલા (૫૬)

(૧) ☐ સંવત ૧૮૫૪

(૨) ☐ કાર્તિક સુદ ૧૩

(૩) ☐ મને ગઢડા લ્યો.

(૪) ☐ ઘેલા નદીને કાંઠે અગ્નિસંસ્કાર

૨. ગઢડામાં જળજીલણીનો સમયો (૪૮)

(૧) ☐ તેનાં નેત્રમાં સુખની શેડ્યો આવે.

(૨) ☐ પાંચ ઈન્દ્રિયો અને દસ અંતઃકરણ ઠરી જાય.

(૩) ☐ તેનું મન ભગવાનની મૂર્તિને મૂકીને બીજે આસક્ત થાય જ નહિ.

(૪) ☐ જે અંતઃમુખી થાય તેને જ એ સુખનો અનુભવ થાય.

૩. ગોપાળાનંદ સ્વામી ધામમાં પધાર્યા. (૫-૬)

(૧) ☐ સં. ૧૮૧૮

(૨) ☐ સં. ૧૮૦૮

(૩) ☐ વૈશાખ વદ ચોથ

(૪) ☐ જેઠ વદ ચોથ

પ્ર.૧૨ નીચે આપેલાં ખોટાં વાક્યોને મથાળાના સંદર્ભમાં સાચાં લખો.

[૬]

નોંધ : સંપૂર્ણ સાચું વાક્ય લખ્યું હશે તો જ ગુણ પ્રાપ્ત થશે. અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

ઉદાહરણ : જૂનાગઢમાં અપૂર્વ સન્માન : અમીન હરિભક્ત આચાર્ય જટાશંકરે પોતાના શિષ્ય મણિલાલ ભટ્ટને કહ્યું, ‘આ જાગા ભક્ત જેવા મોચી ગાદી ઉપર બેસે અને આચાર્ય એમને દંડવત્ કરે છે.’

જવાબ : જૂનાગઢમાં અપૂર્વ સન્માન : નાગર હરિભક્ત ડૉ. ઉમિયાશંકરે પોતાના ગુરુ બાળમુકુંદદાસજીને પૂછ્યું, ‘આ પ્રાગજી ભગત જેવા દરજી ઢોલિયા ઉપર બેસે અને સંતો એમને દંડવત્ કરે છે.’

૧. ઉપાધિની શરૂઆત : એક વખત મહારાજ જામનગરથી પીપલાણા પધારતા હતા. મહારાજ ગાડીમાં બેઠા હતા. સાથે સંતો પણ થોડા બેઠા હતા. (૨૬)

૨. સાક્ષાત્કાર : સાડા ચાર દિવસ સુધી દિવ્યભાવથી અદ્ભુત ધ્યાન કરનાર પ્રાગજી ભક્ત ઉપર સ્વામીનો અપાર રાજીપો વરસ્યો હતો. (૧૮)

૩. અડસઠ તીરથ સદ્ગુરુ ચરણમાં : એક વખત ફુલદોલના ઉત્સવ પછી શામજી ભક્ત આશ્રમના બધાં ઓરડા સાફ કરતા હતા. (૧૫)

૪. સદ્ગુરુ ગોપાળાનંદ સ્વામીના યોગમાં : એક વાર પ્રાગજી ભક્ત આંબરડીથી ગઢડા જઈને થોડું કામ શીખી આવ્યા. પછી ગોપીનાથજી મહારાજ માટે સુંદર પાઘ અને અંગરખું બનાવી, સારંગપુર આવી તેમનાં ચરણોમાં ભેટ ધર્યા. (૪)

૫. અમદાવાદમાં જ્ઞાનયજ્ઞ : એકાદશીવ્રત જે પાળે તેના અંગૂઠામાંથી તેજ છૂટે છે. અને તે નહાય છે ત્યારે એની હથેળીમાંથી ટપકતાં જે પાણીનાં બૂંદ તેને સંતો અધ્ધર ઝીલે છે. આવું વ્રત સંતોને પણ દુર્લભ છે. (૪૪)

૬. સત્સંગમાં સ્વીકૃતિ : જાગાસ્વામીને વિષે અસાધારણ નિષ્ઠા, તેથી મોહન ભગતે માન મૂકીને કોઠારીની માફી માગી. પછી જાગાસ્વામીએ કોઠારીને આજ્ઞા કરી. (૩૩)

✱

✱

✱

સૂચના :- આ પ્રશ્નપત્રમાંથી થોડા-ઘણા પ્રમાણમાં પ્રશ્નો તા. ૧૦ જુલાઈ, ૨૦૧૬ના રોજ લેવાનાર મુખ્ય પરીક્ષામાં પુછાશે. મુખ્ય પરીક્ષામાં જવાબવહીમાં વધારાનાં પાનાં જોડીને તેમાં લખેલા ઉત્તર માન્ય ગણાશે નહિ. પરીક્ષા કાર્યાલય, અમદાવાદની પૂર્વ મંજૂરી લીધા સિવાય, મૂળ પરીક્ષાર્થીના બદલે ‘લહિયા’, ‘ડમી રાઈટર’ કે ‘અન્ય વ્યક્તિ’ દ્વારા લખાઈને આવેલી પરીક્ષાની જવાબવહી રદ ગણવામાં આવશે. એકથી વધારે પ્રકારના જુદા જુદા અક્ષરોવાળા ઉત્તરો માન્ય નહિ ગણાય. છેકછાકવાળા જવાબો માન્ય ગણાશે નહીં. અસ્પષ્ટ અને ઉકેલી ન શકાય તેવા જવાબો માન્ય ગણાશે નહિ. અભ્યાસક્રમના પુસ્તકની છેલ્લી આવૃત્તિનો જ ઉપયોગ કરવો. પરીક્ષાખંડમાં પરીક્ષા દરમિયાન કોઈ પણ પરીક્ષાર્થીએ મોબાઈલ ફોન તથા ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનો જેવાં કે ટેબ્લેટ, લેપટોપ વગેરેનો ઉપયોગ કરવો નહિ તથા પોતાની પાસે રાખવા પણ નહિ.

❏ અગત્યની જાહેરાત : તમામ પરીક્ષાર્થીઓ આપણી સંસ્થાની દર્શાવેલી website - link પરથી જૂનાં વર્ષોનાં પ્રશ્નપત્રો તથા તેના ઉકેલપત્રો નિઃશુલ્ક ડાઉનલોડ કરી શકશે તથા તેની પ્રિન્ટ પણ કાઢી શકશે. <http://www.baps.org/Satsang-Exams.aspx>